Eduskunnan liikenne- ja viestintävaliokunta

LAUSUNTO: Hallituksen esitys eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2020

Suomen Tieyhdistys kiittää mahdollisuudesta antaa lausuntonsa käsiteltävissä olevasta asiasta.

Verkolle asetetut tavoitteet
Liikenne- ja viestintäministeriö asetta hallinnonalalle yhteiskunnallisen vaikuttavuudelle sekä Väylävirastolle tavoitteita. Talousarviossa asetetuista tavoitteista puuttuu kuitenkin selkeästi tavoitteet olemassa olevan verkon kunnon paranemiselle. Jotta korjausvelkaa saataisiin kurottua ja verkon kuntoa nostettua, pitäisi näitä tavoitteita myös mitata ja seurata.

Yksityistiet
Tieyhdistys huomauttaa muutoksesta yksityisteiden valtionavustusten siirtämisestä momentilta 50 osaksi momenttia 31 (eräät avustukset). Tieyhdistys esittää huolensa siitä, että yksityisteille osoitettua valtionavustusta voitaisiin siirtää uuden momentin sisällä oleviin muihin kohteisiin.
Suomen Tieyhdistys pitää yksityisteiden yksityistieavustuksiin ja tiekuntien neuvonnasta aiheutuviin kuluihin esitettyä 20 miljoonaa euroa oikean suuntaisena kehityksenä ja panostus on kasvanut aiemmista vuosista. Tieyhdistys kuitenkin muistuttaa yksityisteiden korjausvelan hitaan purkamisen vaativan 40 miljoonan vuosittaista rahoitusta. Yksityisteillä ei ole merkitystä ainoastaan yksityisteiden osakkaille vaan myös koko liikennejärjestelmän ja elinkeinoelämän tehokkaalle toiminnalle.

Perusväylänpito
Perusväylänpidon pysyvä 300 miljoonan euron tasokorotus on tarpeellinen, mutta edelleen riittämätön toimenpide. Osa tästä tasokorotuksesta kohdistuu teiden talvikunnossapidon tason nostamiseen, mikä on välttämätöntä. Sen lisäksi, että keskitytään huonokuntoisten teiden määrän kasvun estämiseen, pitää samalla pystyä kohdistamaan rahoitusta tällä hetkellä huonokuntoisten teiden kuntoon saattamiseen. Tasokorotuksen lisäksi korjausvelkaa pitää edelleen poistaa aktiivisesti ja tähän pitää varata talousarviossa rahoitusta. Talousarvioehdotuksesta käy ilmi, että teiden tasearvo on vuonna 2020 767 miljoonaa euroa pienempi kuin se oli edellisenä vuonna. Vuodesta 2018 vuoteen 2019 tasearvo laski vain 117 miljoonaa euroa. Tasearvon romahtamista voidaan pitää erittäin huolestuttavana. Rahoituksen lisääntymisestä huolimatta on vaarana, että ihmisten kokemus teiden kunnosta ei parane.

Tiestö on liikennejärjestelmän ydin ja se tukee myös muita liikennemuotoja kuten rautateitä, satamia ja lentokenttiä syöttäen näille rahtia ja henkilöliikennettä. Tiestön pitää olla kunnossa, jotta koko liikennejärjestelmä toimii. Entistä enemmän pitää kiinnittää myös huomiota myös kokonaisten kuljetusketjujen toimintaan, jolloin rahoitusta pitää pystyä kohdentamaan entistä enemmän myös alemmalle tieverkolle.

Investoinnit ja tasoristeykset
Tieyhdistys esittää huolensa siitä, että uusille tiestön investointihankkeille ei ole osoitettu talousarviossa rahoitusta. Olemassa olevan väylästön kuntoon laittaminen on tärkeää, mutta tämän lisäksi tiestöä pitää myös kehittää jatkuvasti. Korjausvelan lisäksi emme saa synnyttää tiestölle investointivelkaa. Tieyhdistyksen mielestä talousarviossa tulisi harkita myös olemassa olevan verkon laatutasoa ja turvallisuutta parantavien hankkeiden aloittamista kuluvalla budjettikaudella.

Budjetissa kohdistetaan rahoitusta vaarallisten tasoristeysten poistaminen. Tämä on erittäin tärkeä toimenpide ja parantaa yksittäisenä toimenpiteenä liikenneturvallisuutta merkittävästi.

Alan resurssien riittäminen
Hallitus on laittamassa liikkeelle isoja liikennehankkeita. Alalla on jo tälläkin hetkellä pulaa osaavista tekijöistä niin suunnittelussa, rakentamisessa kuin hallinnossakin. Alan perus-, jatko- ja täydennyskoulutukseen pitää suunnata resursseja. Myös hallinnon resurssoinnin pitää olla riittävää.

Jos haluamme jatkossa samalla rahalla enemmän, pitää myös alan kehittämiseen suunnata rahoitusta.

17.10.2019

Toimitusjohtaja Nina Raitanen, Suomen Tieyhdistys